

Sot dal Tôr

Daèl ai soi Emigrans

cu la colaborasion dal **Circul Culturâl Navarca**

Stradis di ciamp a Daèl

pituris di **Alessandra Rossi**

Lunari pal 2018

Sot dal Tôr

Daèl ai soi Emigrans

Stradis di ciamp a Daèl

Se vês in man chist lunari al ûl dî che se no sês daèlos almacul a vês a se fâ cul paîs e allora pensêt un moment: cuant isa l'ultima volta che sês lâs a tôr pai ciamps dal nestri comun? Se a si visês e al è di pôc, al ûl dî che sês furtunâs e savês gioldi dal nestri teritori che a nol è dut compain come che al pol samea a cui che al còr domo su stradis sfaltadis. Se investit a no us ven nancia tal ciâf trop timp che al passât di cuant che sês lâs pai ciamps allora a sperîn che di chist an a lu tornedis a fâ.

Daèl, si sa, nol è mai stât un paîs domo di contadîns, ma auè come auè di fameis che vîvin cu la campagna a son par da bon pocis e a son lôr e cui che al lavora i ciamps che andan sî la fortuna di viviu, ma ancia la responsabilitât di coltivaçu e mantigniju vîfs di colturis e di bestis e in ordin senza fagi piardi la lôr bielessa. Vivi in t'un teritori tignût in ordin e senza fagi vignî mancul la so identitât a je una fortuna par duc' no. Cuindi 'l invît al è chel di inviasi par una strada di ciamp e lâ a scuviarsi la bielessa e i odôrs da stagiôns. A si viôt simpri plui da spes int che va a ciaminâ e int che va a cori. E via

pa l'istât di cualchi an in ca a si vin ancia usât a viodi cualchi piligrin che al passa par Daèl e da spes ancia a si ferma a durmî. A son di chei che partint di Aquilea a van su pal Troi di Aquilea fin su la Mont Lussari e a entrin tal nestri comun dai Prâs par la fûr pa Milaca.

Prâs, Milaca: saveso là che son? E anciamò: i Olps, i Savalôns, li' Mussis, li' Dulinis, li' Bris'cis, i Comugnai, li' Ciarandis, i Ciamps Larcs, li' Saldoneris e cussì via di lunc. A son i nôns dai lûcs da campagna tôr di Daèl e andè di chei pôs anciamò che se no vegnin doprâs a restaran part domo da paginis da nestra storia, ma se investit a ju doprîn a urarà dî che chel leam lunc i secui cui nestris vôn a nol è anciamò vignût mancul. Tai nôns dai ciamps a ricognossîn soranôns, colturis, tips di tiara, arbui e lenghis diferentis che a son un patrimoni di tignî cont.

Ta l'istât dal an pena passât ancia la Comun a veva organisât un do ciaminadis a torseon pai ciamps e una cul scûr di gnot. Insoma a pâr di capî che a si vedi riscuviart chist aspîet da nestra tiara che a savela cognossila a nus pol dâ ancia tanti' arbis di ciamp

di doprâ in cucina. Dut se che us vin contât fin cumò a lu ciatarês voltant li' paginis di chist lunari che pa prima volta a nus ripuarta pituris astratis che son come che l'autôr andà viodût al paisas lunc pa stradis di ciamp.

I colôrs nus pândin emosiôns. Emosiôns di vivi lant pai ciamps o emosiôns di sintimens nassûs cialant al nestri lunari.

Come simpri a si augurîn che chist lunari us compagnedi via pal an piciât ta uestri' ciasis e ca lu dopredis par scrivi se che si à di visasi di fâ, o par cialâ al sant cal cola, o par viodi trop cal mancia a un o un atri aviniment, fiesta o ricorensa. Un grassis di cûr a va a Alessandra Rossi - originaria di Daèl che cumò a vîf a Perth in Australia - pai disêns che us compagnaràn mês par mês.

A duc' vuatris i nestris augûrs par un bon 2018.

Via dal Crist

'Senâr

01 L Prin dal an		11 J S. Paulin di Aquilea	21 D S. Gnesa <i>Fiesta in Uànis</i>
02 M S. Basili	○	12 V S. Modest Martar	22 L S. Vinsens
03 M Non dal Signôr		13 S S. Ilari di Poitiers	23 M S. Raimont
04 J S. Ermis		14 D S. Felis	24 M S. Fransesc di Sales ●
05 V S. Melia <i>Di sera s'impia la cabossa</i>		15 L S. Maur	25 J S. Demetri
06 S Pifania		16 M S. Marcel Papa	26 V Ss. Timoteu e Tito
07 D Batin di Nestri Signôr		17 M S. Antoni Abat <i>Si binidisin i nemai</i> ●	27 S S. Ansula Merici
08 L S. Severin ●		18 J S. Pris'ca	28 D S. Valerio
09 M S. 'Sulian		19 V S. Mario	29 L S. Aquilin
10 M S. Aldo		20 S Ss. Fabian e Bastian	30 M S. Martina
Li' cuais no van simpri par chel agâr.			31 M S. 'Suan Bosc ○

Strada sui Pràs

Fevrâr

01 J	S. Sevêr		11 D	Madona di Lourdes		21 M	S. Leonora
02 V	Madona Candelora <i>Binidission da ciandelis</i>		12 L	S. Laila		22 J	S. Margarita di Cortona
03 S	S. Blàs <i>Fiesta a Urturis</i>		13 M	Ss. Anselm e Fus'cia Vergina <i>Carnavâl</i>		23 V	S. Livio ●
04 D	S. Gilbert		14 M	La Sinisa <i>Si mangia la renga</i>		24 S	S. Edilbert
05 L	S. Agata		15 J	S. Faustin	●	25 D	II di Coresima
06 M	S. Armant		16 V	S. 'Suliana		26 L	S. Romeo
07 M	S. Romualt	●	17 S	Ss. Martars di Concuardia		27 M	S. Leandri
08 J	S. Jovens di Aquilea <i>Joiba Grassa</i>		18 D	I di Coresima		28 M	S. 'Suald
09 V	S. Polonia		19 L	S. Corano			
10 S	S. Silvan		20 M	S. Eluteri			

Ancia se al gial nol cianta... al ven di instes.

Uànis - Strada sui Pràs

Mars

01 J	S. Albin		11 D	IV di Coresima		21 M	S. Benedeta
02 V	S. Cuint	○	12 L	S. Luis		22 J	S. Tavian
03 S	S. Marin		13 M	S. Rugero		23 V	S. Turubi
04 D	III di Coresima		14 M	S. Paulina		24 S	S. Romul ●
05 L	S. Agata		15 J	S. Luisa		25 D	Domenia Uliva
06 M	S. Esio		16 V	Ss. Ilari e Tassian <small>Patròns di Gurissa</small>		26 L	S. Emanuêl
07 M	Ss. Filissita e Perpetua		17 S	S. Patrisi Vescul	●	27 M	S. Gusta
08 J	S. 'Suan di Diu		18 D	V di Coresima		28 M	S. Proterio
09 V	S. Franses'cia Romana	●	19 L	S. Josef <small>Si mangia al salamp</small>		29 J	S. Secont Martar <small>Joiba Santa</small>
10 S	S. Simplissi Papa		20 M	S. Archip		30 V	S. Medeo <small>Vinars Sant</small>
						31 S	S. Beniamin <small>Sabida Santa</small> ○

Cuant ca si à imparât a vivi in che volta si mûr.

Strada sui Colorès

Avrîl

01 D PASCA		11 M S. Stanislau		21 S S. Anselm
02 L Pascuta <i>Mirinda là da Ancona di Colorêt</i>		12 J S. 'Seno		22 D S. Leonilda ●
03 M S. Ricard		13 V S. Gildo		23 L S. 'Sors
04 M S. Doro		14 S S. Liduina		24 M S. Fedel
05 J S. Irene		15 D S. Nastasia		25 M S. MARC <i>Rogasiòns</i>
06 V S. Selestin		16 L S. Lambert	●	26 J Ss. Clêt
07 S S. Virginia		17 M S. Nissêt Papa		27 V S. 'Sita
08 D Otava di Pasca ●		18 M S. Galdin		28 S S. Valeria
09 L Nunsiasion dal Signôr		19 J S. Ema		29 D S. Catarina di Siena <i>Fiesta da Meridianis</i>
10 M S. Terensi		20 V S. Adalgisa		30 L S. Piu V ○

Nol è un vèr ami chel che simpri al dîs di si.

Via dai Ciamps Larcs

Maj

01 M S. Josef Lavoradôr	11 V S. Fabio	21 L Lunis da Pentecostis
02 M S. Atanasi	12 S S. Pancrazi	22 M S. Rita ●
03 J Ss. Filip e Jacun	13 D Madona di Fatima	23 M S. Desideri
04 V S. Floriàn	14 L S. Matia Apuestul	24 J Madona dal ajût
05 S S. Agnul	15 M S. Severin ●	25 V S. Beda
06 D S. Giudita <i>Fiesta tal Nauac</i>	16 M S. 'Suan da aghis	26 S S. Filip Neri
07 L S. Stanislao <i>Rogasiòns</i>	17 J S. Pascâl	27 D SS. Trinitât
08 M S. Vitôr <i>Rogasiòns</i> ●	18 V S. Venansi	28 L S. Milio
09 M S. Duili <i>Rogasiòns</i>	19 S S. Ivo	29 M S. Massimin ○
10 J LA SENZA	20 D LI' PENTECOSTIS <i>Binidission da machinis</i>	30 M Ss. Cansiâns di Aquilea
Miôr fruiâ scarpis che ninsui.		31 J CORPUS DOMINI

Uànis - Strada tal Sobresch

'Suin

01 V	S. Justin	11 L	S. Barnada Apuestul	21 J	S. Luis Gonzaga
02 S	S. Marcellin	12 M	S. Onofri	22 V	S. Niceta di Aquilea
03 D	S. Ovidio	13 M	S. Antoni di Padua <i>Su la mont di Migea</i> ●	23 S	S. Lanfranc
04 L	S. Quarin Vescul	14 J	S. Prôt di Aquilea	24 D	S. Tita
05 M	S. Bonifassi Vescul	15 V	S. Vîf	25 L	S. Gelmo
06 M	S. Bertrant di Aquilea ●	16 S	S. Aurelian	26 M	S. Dolfo
07 J	S. Colman	17 D	S. Ranîr	27 M	S. Siril di Alessandria
08 V	Cûr di Gesù	18 L	S. Marina	28 J	S. Tilio ○
09 S	S. Efrem	19 M	Ss. Gervâs e Protâs	29 V	Ss. PIERI e PAULI
10 D	S. Diana	20 M	S. Etoe ●	30 S	Prins Martars

Orela dreta, peraula maledeta; orela sampa, peraula santa.

Strada tai Comugnai

Lui

01 D S. Ester	11 M S. Olga	21 S S. Danêl
02 L S. Oton	12 J S. Armacura e Furtunât	22 D S. Maria Madalena
03 M S. Tomâs Apuestul	13 V S. Rico Imp. ●	23 L S. Brigida
04 M S. DURÌ <small>Patron di Daèl</small>	14 S Ss. Camìl	24 M S. Cristina
05 J S. Filumena	15 D S. Bunaventura	25 M S. Jacun <small>Antiga sagra di Daèl</small>
06 V S. Maria Goretti ●	16 L La Madona dal Carmin	26 J Ss. Ana e Joachin
07 S S. Claudio	17 M S. Lessio	27 V S. Pantaleon ○
08 D S. Guido	18 M S. Fidri	28 S Ss. Nasar e Cels
09 L S. Veronica	19 J S. Rina ●	29 D S. Marta
10 M S. Piu I di Aquilea	20 V S. Elia Profeta	30 L S. Poldo
L ùf nol à di insegnâ a la gialina.		31 M S. Ignasi di Lojola

Via dal mulin di Miseu

Avost

01 M	S. Fonso	11 S	S. Clara	●	21 M	S. Piu X Papa
02 J	Perdon di Assisi	12 D	S. Rufin		22 M	S. Maria Rigina
03 V	S. Lidia	13 L	S. Filis e Furtunât di Aquileia		23 J	S. Rosa di Lima
04 S	S. Ida	●	14 M	S. Massimilian Kolbe	24 V	S. Bartolomìo
05 D	Madona da Nêf	15 M	Madona d'avost		25 S	S. Luduì
06 L	Trasfigurasion dal Signôr	16 J	S. Roc		26 D	S. Sandri ○
07 M	S. Gaetan	17 V	S. Jasint		27 L	S. Monica
08 M	S. Domeni <i>Fiesta tal Borc dai Fraris</i>	18 S	S. Elena	●	28 M	S. Ustin <i>Si va a Barbana</i>
09 J	S. Roman	19 D	S. Marian		29 M	S. Dolfo
10 V	S. Lurins	20 L	S. Bernard		30 J	S. Faustina
					31 V	S. Aristide

Se cal è permitût di sovins, no si pol falu di viei.

Strada pa Ciarandis

Setembar

01 S	S. 'Sili	11 M	S. Diomede	21 V	S. Mateo	
02 D	S. Elpidi	12 M	Non di Maria	22 S	S. Maurisi	
03 L	S. Grivôr al Grant	●	13 J	S. 'Suan Crisostomi	23 D	S. Lino Papa
04 M	S. Rosalia	14 V	La Santa Crôs	24 L	S. Pacific	
05 M	S. Romul	15 S	La Madona Dolorada	25 M	S. Aurelia	○
06 J	S. Petroni	16 D	Ss. Corneli e Ciprian	26 M	Ss. Cosma e Damian	
07 V	S. Rigina	17 L	S. Robert	●	27 J	S. Vinsens de' Paoli
08 S	Madona di setembar	18 M	S. Sofia	28 V	S. Venceslau	
09 D	S. Sergio	●	19 M	S. 'Senâr	29 S	Ss. Michêl, Gabriêl e Rafaêl
10 L	S. Pulcheria	20 J	S. Fausta	30 D	S. Jaroni	

Cui cal ciala ogni nûl no si met mai in vias.

Strada da Streta banda li' Saldoneris

Otobar

01 L	S. Taresina		11 J	S. Firmin		21 D	S. Ursula
02 M	Ss. Agni Custodis	●	12 V	S. Serafin		22 L	S. Donât
03 M	S. Edmont		13 S	S. Doardo		23 M	S. Manlio
04 J	S. Fransesc di Assisi		14 D	S. Calist Papa		24 M	S. Enso ○
05 V	S. Placit		15 L	S. Taresia		25 J	S. Crispin
06 S	S. Bruno		16 M	S. Ghita	●	26 V	S. Varist Papa
07 D	Madona dal Rosari <i>Perdon dal Rosari</i>		17 M	S. Ignasi di Antiòchia		27 S	S. Sabina
08 L	S. Demetri		18 J	S. Luca		28 D	Ss. Simon e Tadeo
09 M	S. Nisio	●	19 V	S. Pauli da Crôs		29 L	S. Ermelinda
10 M	S. Danêl Profeta		20 S	S. Irene		30 M	S. German
						31 M	S. Quintin ●

Ogni biel bal a stufa, ogni bon pan al fâs la mufa.

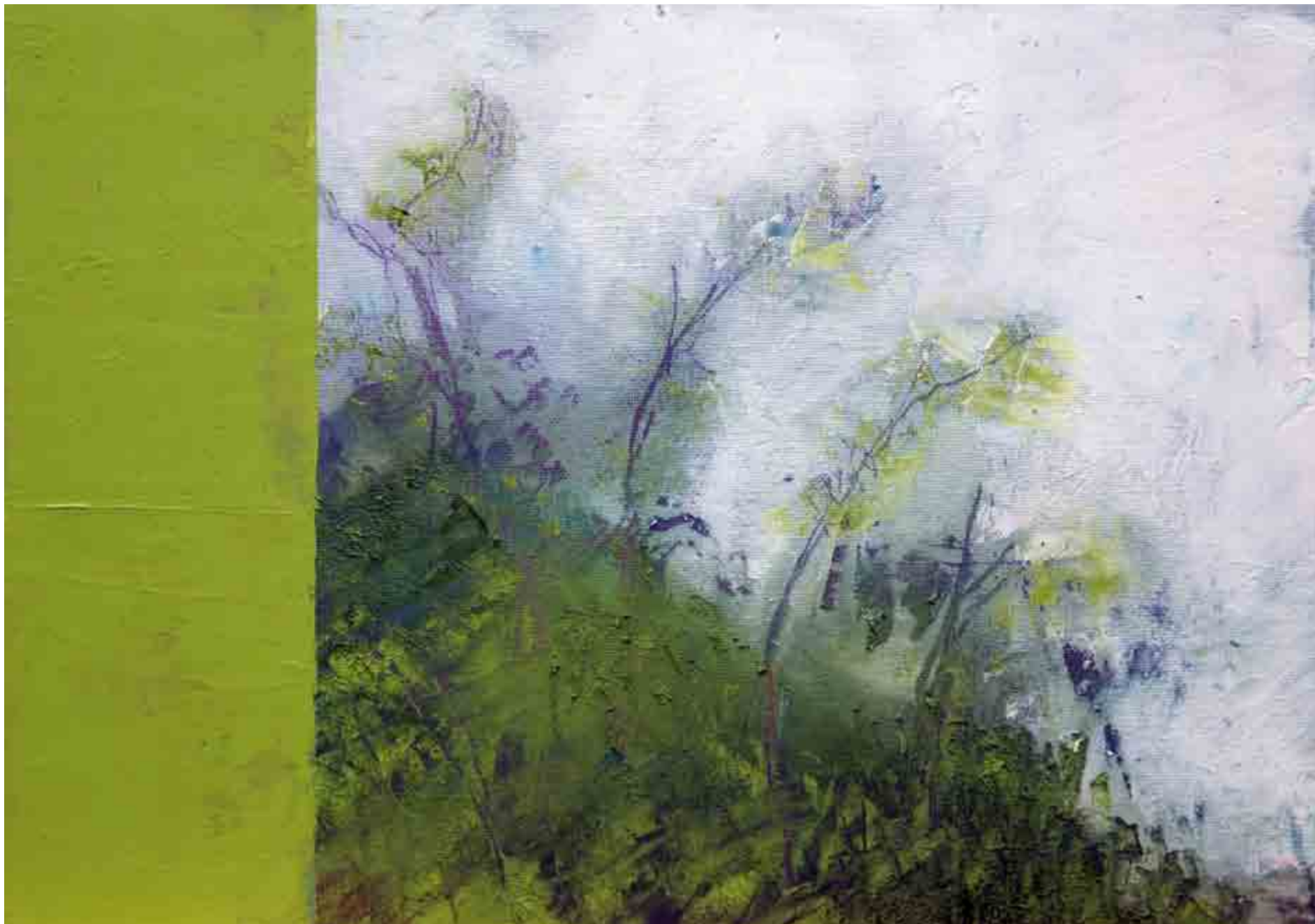

Strada su li Bris'cis

Novembar

01 J I Sans	11 D S. Martin	21 M Madona da Salût <i>Fiesta a Craù</i>
02 V I Muars	12 L S. Renato <i>Marciât a Sarvignan</i>	22 J S. Cecilia
03 S S. Just	13 M S. Diego	23 V S. Clement Papa ○
04 D S. Carlo <i>Marciât a Daèl</i>	14 M S. Giocont	24 S S. Grisovan di Aquilea
05 L Ss. Martars di Aquilea	15 J S. Berto ●	25 D Crist Re
06 M S. Lenart	16 V S. Margarita	26 L S. Conrât Vescul
07 M S. Nesto ●	17 S S. Lisabeta d'Ongiaria	27 M S. Valerian di Aquilea
08 J S. Gofrêt	18 D S. Fredian <i>Marciât a Romans</i>	28 M S. Teodora
09 V S. Oreste	19 L S. Mitilda	29 J S. Livia
10 S S. Leon	20 M S. Tavio	30 V S. Andrea ●

L'aquila no à mai corût daûr a una mos'cia.

Strada pal bojon su li Gleris

Disembar

01 S	S. Ligio	11 M	S. Damâs	21 V	S. Remo
02 D	I di Avent	12 M	S. Malia	22 S	S. Flavian ○
03 L	S. Fransesc Saveri <i>Marciât a Gurissa</i>	13 J	S. Lussia	23 D	IV di Avent
04 M	S. Barnaba	14 V	S. 'Suan da Crôs	24 L	S. Dolfin
05 M	S. Dalmassi <i>Marciât a Mofalcon</i>	15 S	S. Valerian	●	25 M NADÂL di Nestri Signôr
06 J	S. Nicolò	16 D	III di Avent	26 M	S. S'ciefin
07 V	S. Ambrôs ●	17 L	S. Modest Vescul	27 J	S. 'Suan Apuestul
08 S	Madona di disembar <i>Marciât a Turiac</i>	18 M	S. Grasian	28 V	Ss. Nossens
09 D	II di Avent	19 M	S. Dario	29 S	S. Gerard ●
10 L	Madona di Lorêt	20 J	S. Macàri	30 D	La Santa Famea
A lâ pal mont non si ciata li' lujanis piciadis.		31 L	S. Silvestri <i>Veglion</i>		